

SPRAWOZDANIE

dotyczące sprawozdania finansowego Agencji Wykonawczej Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych za rok budżetowy 2016 wraz z odpowiedzią Agencji

(2017/C 417/27)

WPROWADZENIE

1. Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (zwana dalej „Agencją”, inaczej „ERCEA”) z siedzibą w Brukseli została ustanowiona decyzją Komisji 2008/37/WE⁽¹⁾. Agencję ustanowiono na okres rozpoczynający się 1 stycznia 2008 r. i kończący się 31 grudnia 2017 r. Jej zadaniem jest zarządzanie programem szczegółowym „Pomysły”, stanowiącym część 7. programu ramowego na rzecz badań naukowych. Decyzją Rady 2013/743/UE⁽²⁾ Agencja stała się specjalną jednostką ds. realizacji odpowiedzialną za administracyjne wdrażanie i realizację programu badawczego „Horyzont 2020” i realizuje działania w ramach części I programu szczegółowego „Doskonała baza naukowa” związane z celami szczegółowymi polegającymi na wspieraniu badań pionierskich poprzez działalność Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych.

2. W tabeli przedstawiono najważniejsze dane liczbowe dotyczące Agencji⁽³⁾.

Tabela

Najważniejsze dane liczbowe dotyczące Agencji

	2015	2016
Budżet (w mln euro)	39,6	42,6
Łączna liczba personelu na dzień 31 grudnia ⁽¹⁾	417	461

⁽¹⁾ Personel obejmuje urzędników, pracowników zatrudnionych na czas określony i pracowników kontraktowych oraz oddelegowanych ekspertów krajowych.

Źródło: Dane przekazane przez Agencję.

INFORMACJE LEŻĄCE U PODSTAW POŚWIADCZENIA WIARYGODNOŚCI

3. Przyjęte przez Trybunał podejście kontrolne obejmuje analityczne procedury kontrolne, bezpośrednie badanie transakcji oraz ocenę kluczowych mechanizmów kontrolnych w stosowanych przez Agencję systemach nadzoru i kontroli. Elementami uzupełniającymi to podejście są dowody uzyskane na podstawie prac innych kontrolerów (w stosownych przypadkach) oraz analiza oświadczeń kierownictwa.

OPINIA

4. Trybunał zbadał:

a) sprawozdanie finansowe Agencji obejmujące sprawozdanie finansowe⁽⁴⁾ oraz sprawozdanie z wykonania budżetu⁽⁵⁾ za rok budżetowy zakończony w dniu 31 grudnia 2016 r.;

b) legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania;

zgodnie z wymogami art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

⁽¹⁾ Dz.U. L 9 z 12.1.2008, s. 15.

⁽²⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 965.

⁽³⁾ Więcej informacji na temat kompetencji i działalności Agencji można znaleźć na jej stronie internetowej: www.erc.europa.eu.

⁽⁴⁾ Sprawozdanie finansowe składa się z bilansu, sprawozdania z finansowych wyników działalności, rachunku przepływów pieniężnych, zestawienia zmian w aktywach netto oraz opisu znaczących zasad (polityki) rachunkowości i informacji dodatkowej.

⁽⁵⁾ Sprawozdanie z wykonania budżetu obejmuje sprawozdanie, które przedstawia zbiorczo wszystkie operacje budżetowe, i informację dodatkową.

Wiarygodność rozliczeń*Opinia na temat wiarygodności rozliczeń*

5. W opinii Trybunału sprawozdanie Agencji za rok zakończony w dniu 31 grudnia 2016 r. przedstawia rzetelnie we wszystkich istotnych aspektach sytuację finansową Agencji na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz wyniki transakcji, przepływy pieniężne i zmiany w aktywach netto za zakończony w tym dniu rok budżetowy, zgodnie z przepisami jej regulaminu finansowego i z zasadami rachunkowości przyjętymi przez księgowego Komisji. Opierają się one na powszechnie przyjętych międzynarodowych standardach rachunkowości sektora publicznego.

Legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw rozliczeń**Dochody***Opinia na temat legalności i prawidłowości dochodów leżących u podstaw rozliczeń*

6. W opinii Trybunału dochody leżące u podstaw rozliczeń za rok zakończony w dniu 31 grudnia 2016 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

Płatności*Opinia na temat legalności i prawidłowości płatności leżących u podstaw rozliczeń*

7. W opinii Trybunału płatności leżące u podstaw rozliczeń za rok zakończony w dniu 31 grudnia 2016 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

Zadania kierownictwa i osób odpowiedzialnych za zarządzanie

8. Na mocy art. 310–325 TFUE oraz regulaminu finansowego Agencji kierownictwo odpowiada za sporządzenie i prezentację sprawozdania finansowego zgodnie z powszechnie przyjętymi międzynarodowymi standardami rachunkowości sektora publicznego oraz za legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania. Do zadań kierownictwa należy także zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymywanie systemu kontroli wewnętrznej umożliwiającego sporządzenie i prezentację sprawozdania finansowego, które nie zawiera istotnych zniekształceń spowodowanych nadużyciem lub błędem. Kierownictwo odpowiada również za dopilnowanie, by ujęte w sprawozdaniu finansowym działania, transakcje finansowe i informacje były zgodne z odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi. Kierownictwo Agencji ponosi ostateczną odpowiedzialność za legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw sprawozdania.

9. Przy sporządzaniu sprawozdania kierownictwo odpowiada za ocenę zdolności Agencji do kontynuacji działalności, za ujawnienie, w stosownych przypadkach, problematycznych kwestii związanych z kontynuacją działalności oraz za prowadzenie rachunkowości przy założeniu kontynuacji działalności.

10. Do zadań osób odpowiedzialnych za zarządzanie należy nadzór nad sprawozdawczością finansową Agencji.

Zadania Trybunału dotyczące kontroli sprawozdania i transakcji leżących u jego podstaw

11. Celem Trybunału jest uzyskanie wystarczającej pewności, że sprawozdanie finansowe Agencji nie zawiera istotnych zniekształceń, a leżące u jego podstaw transakcje są legalne i prawidłowe, a także przedstawienie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie bądź innym organom udzielającym absolutorium, na podstawie przeprowadzonej przez siebie kontroli, poświadczenia wiarygodności dotyczącego wiarygodności rozliczeń oraz legalności i prawidłowości transakcji leżących u ich podstaw. Wystarczająca pewność oznacza wysoki poziom pewności, lecz nie stanowi gwarancji, że kontrola zawsze wykaże istotne zniekształcenia lub niezgodności, jeżeli takie istnieją. Mogą one być spowodowane nadużyciem lub błędem i są uważane za istotne, jeżeli można zasadnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie wpłyną one na decyzje gospodarcze podejmowane przez użytkowników na podstawie takiego sprawozdania.

12. W ramach kontroli stosuje się procedury mające na celu uzyskanie dowodów kontroli potwierdzających kwoty i informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym oraz legalność i prawidłowość transakcji leżących u jego podstaw. Wybór tych procedur zależy od osądu kontrolera, w tym od oceny ryzyka wystąpienia – w wyniku nadużycia lub błędu – istotnych zniekształceń sprawozdania rocznego lub istotnej niezgodności transakcji leżących u jego podstaw z wymogami przepisów prawa Unii Europejskiej. W celu opracowania procedur kontroli stosownych do okoliczności (lecz nie na potrzeby sformułowania opinii na temat skuteczności systemu kontroli wewnętrznej) Trybunał, dokonując oceny ryzyka, bierze pod uwagę system kontroli wewnętrznej wykorzystywany do sporządzania i rzetelnej prezentacji sprawozdania oraz do zapewnienia legalności i prawidłowości transakcji leżących u jego podstaw. Kontrola obejmuje również ocenę stosowności przyjętych zasad (polityki) rachunkowości oraz racjonalności szacunków księgowych dokonanych przez kierownictwo, a także ocenę ogólnej prezentacji sprawozdania.

13. Jeżeli chodzi o dochody, Trybunał weryfikuje dotacje otrzymane od Komisji Europejskiej i ocenia stosowane przez Agencję procedury poboru opłat i innych dochodów.

14. Jeżeli chodzi o wydatki, Trybunał bada transakcje płatnicze po tym, jak wydatki zostaną poniesione, zaksięgowane i zatwierdzone. Zaliczki bada się po przedstawieniu przez odbiorcę środków uzasadnienia ich właściwego wykorzystania oraz po przyjęciu tego uzasadnienia przez Agencję na drodze rozliczenia danej zaliczki, w tym samym roku lub w latach kolejnych.

15. Przedstawione poniżej uwagi nie podważają opinii Trybunału.

UWAGI DOTYCZĄCE MECHANIZMÓW KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

16. W sprawozdaniach z oceny i z otwarcia ofert sporządzonych przez komisję ds. zamówień publicznych i komisję ds. rekrutacji nie przedstawiono pełnego i rzetelnego rejestru rzeczywiście zastosowanych procedur. Nieodpowiednie sprawozdania podważają przejrzystość tych postępowań.

17. W sprawozdaniu z kontroli z września 2016 r. Służba Audytu Wewnętrznego Komisji stwierdziła, że Agencja podjęła szereg działań strategicznych i operacyjnych w celu usprawnienia procesu rekrutacji oraz utrzymania i przydziału personelu. W tym kontekście Służba Audytu Wewnętrznego stwierdziła, że Agencja opracowała i wdrożyła odpowiedni proces zarządzania kadrami, którego efektem było zapewnienie realizacji jej celów dzięki kompetentnemu i zaangażowanemu personelowi. Chociaż nie wskazano krytycznych ani bardzo ważnych problemów, Agencja i Służba Audytu Wewnętrznego uzgodniły plan działania mający na celu dalsze usprawnienie tego procesu w pewnych obszarach.

UWAGI DOTYCZĄCE ZARZĄDZANIA BUDŻETEM

18. W tytule III (wydatki operacyjne) stwierdzono nadal wysoki poziom przeniesień środków. Wyniosły one 1,3 mln euro, co stanowi 40 % środków, na które zaciągnięto zobowiązania w tym tytule (w 2015 r. było to 1,5 mln euro, czyli 43 %). Miało to związek głównie z kontrolami zewnętrznymi i działaniami informacyjnymi, wykraczającymi poza rok budżetowy. Wysoki poziom przeniesień jest sprzeczny z zasadą jednoroczności budżetu.

DZIAŁANIA PODJĘTE W ZWIĄZKU Z ZESZŁOROCZNYMI UWAGAMI

19. Przegląd działań naprawczych podjętych w wyniku uwag zgłoszonych przez Trybunał w roku poprzednim przedstawiono w załączniku.

Niniejsze sprawozdanie zostało przyjęte przez Izbę IV, której przewodniczył Baudilio TOMÉ MUGURUZA, członek Trybunału Obrachunkowego, na posiedzeniu w Luksemburgu w dniu 12 września 2017 r.

W imieniu Trybunału Obrachunkowego

Klaus-Heiner LEHNE

Prezes

ZAŁĄCZNIK

Działania podjęte w związku z zeszłorocznymi uwagami

Rok	Uwagi Trybunału	Działania naprawcze (zrealizowane/w trakcie realizacji/ niepodjęte/brak danych lub nie dotyczy)
2015	W tytule III (wydatki operacyjne) stwierdzono wysoki poziom przeniesień. Wyniosły one 1 457 920 euro, co stanowi 43,14 % środków, na które zaciągnięto zobowiązania w tym tytule (w 2014 r. było to 1 126 275 euro, czyli 38,50 %). Wynika to przede wszystkim z wieloletniego charakteru umów w dziedzinie informatyki (504 473 euro) oraz z kontroli <i>ex post</i> programów dotacyjnych (687 522,50 euro), które rozpoczęły się w 2015 r., lecz do końca roku nie zostały zakończone.	nie dotyczy

ODPOWIEDŹ AGENCJI

16. Choć ERCEA rozważa zwracanie większej uwagi w przyszłości na jasność rejestru z otwarcia ofert (w przypadku zamówień publicznych) i na sposób sformułowania sprawozdań z rekrutacji, Agencja uważa wniosek Trybunału dotyczący przejrzystości tych postępowań za nieproporcjonalny w świetle wagi zgłoszonych faktów i zaobserwowania ich wystąpienia.

17. Plan ERCEA dotyczący działań w związku z kontrolą zarządzania kadrami Służby Audytu Wewnętrznego jest obecnie wdrażany.

18. ERCEA przyjmuje do wiadomości uwagę Trybunału i uznaje, że uwaga ta nie daje podstaw do działań naprawczych, ponieważ przeniesienia środków, na które zaciągnięto zobowiązania w tytule III, są uzasadnione ze względu na charakter i terminy transakcji gospodarczych leżących u ich podstaw. ERCEA zauważa również, że przeniesienia środków, na które zaciągnięto zobowiązania, zmniejszyły się w 2016 r. w porównaniu z 2015 r., z 43,1 % do 40,1 %.
